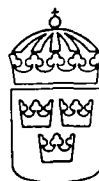

Regeringens proposition

1987/88: 142

om lokalisering av kustbevakningens
centrala och regionala ledning och om
lagändringar med anledning av att
kustbevakningen blir en egen myndighet

Prop.
1987/88: 142

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 24 mars 1988.

På regeringens vägnar

Kjell-Olof Feldt

Roine Carlsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt tidigare beslut skall kustbevakningen den 1 juli 1988 avskiljas från tullverket och bilda en egen myndighet inom försvarsdepartementets verksamhetsområde.

I propositionen lämnas förslag om den framtida lokaliseringen av kustbevakningens centrala och regionala ledning.

Propositionen innehåller även vissa förslag till lagändringar som föranleds av att kustbevakningen blir en egen myndighet.

1 Förslag till

Lag om ändring i tullagen (1987: 1065)

Härigenom föreskrivs att 73 § tullagen (1987: 1065) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Polisen är *skyldig* att medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag. Vad som sägs i 63–70 §§ om tullmyndighet och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan också polismyndighet och polisman.

Föreslagen lydelse

73 §

Polisen *och kustbevakningen* är *skyldiga* att medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag. Vad som sägs i 63–70 §§ om tullmyndighet och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan också polismyndighet och *kustbevakningen samt polisman och tjänsteman vid kustbevakningen*.

Även järnvägsföretag och postverket är skyldiga att medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag i fråga om varor som befordras på järnväg eller med post. I fråga om sådan medverkan gäller inte 63–70 §§.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första och andra styckena.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

Lag om ändring i lagen (1960: 418) om straff för varusmuggling

Härigenom föreskrivs att 14, 15, 18 och 19 §§ lagen (1960: 418) om straff för varusmuggling skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

14 §

Tulltjänsteman, tjänsteman vid lots- och fyrstaten, posttjänsteman och tjänsteman vid statens järnvägar åligger att i den mån honom anbefalld tjänstgöring därtill föranleder noggrant övervaka, att brott, som avses i denna lag, icke äger rum. Vid sådan tillsyn äge, utan hinder av vad eljest är stadgat, posttjänsteman föranstalta om undersökning av postpaket, som inlämnats för befordran till utrikes ort eller ankommer till riket.

Tulltjänsteman äge enahanda rätt som enligt rättegångsbalken tillkommer polisman att gripa den som misstänkes för brott, som avses i denna lag, samt att till förhör medtaga den som är tillstådes å plats, där sådant brott förövats.

Tulltjänsteman, tjänsteman vid lots- och fyrstaten ävensom polisman må taga egendom, som kan antagas vara enligt denna lag förverkad, i beslag. I samband med tillsyn enligt 14 § första stycket för uppdagande av varusmuggling må ock posttjänsteman och tjänsteman vid statens järnvägar verkställa beslag som nyss sagts. Tulltjänsteman äge i övrigt i fråga om brott, som avses i denna lag, den rätt att taga egendom i beslag, som enligt rättegångsbalken tillkommer polisman.

Verkställes beslag av annan än undersökningsledaren eller åklagaren och har denne ej beslutat beslaget, skall anmälan skyndsamt göras hos honom, och skall han därvid omedelbart pröva, om beslaget skall bestå.

Tulltjänsteman, *tjänsteman vid kustbevakningen*, tjänsteman vid lots- och fyrstaten, posttjänsteman och tjänsteman vid statens järnvägar åligger att i den mån honom anbefalld tjänstgöring därtill föranleder noggrant övervaka, att brott, som avses i denna lag, icke äger rum. Vid sådan tillsyn äge, utan hinder av vad eljest är stadgat, posttjänsteman föranstalta om undersökning av postpaket, som inlämnats för befordran till utrikes ort eller ankommer till riket.

Tulltjänsteman *och tjänsteman vid kustbevakningen* äge enahanda rätt som enligt rättegångsbalken tillkommer polisman att gripa den som misstänkes för brott, som avses i denna lag, samt att till förhör medtaga den som är tillstådes å plats, där sådant brott förövats.

15 §

Tulltjänsteman, *tjänsteman vid kustbevakningen*, tjänsteman vid lots- och fyrstaten ävensom polisman må taga egendom, som kan antagas vara enligt denna lag förverkad, i beslag. I samband med tillsyn enligt 14 § första stycket för uppdagande av varusmuggling må ock posttjänsteman och tjänsteman vid statens järnvägar verkställa beslag som nyss sagts. Tulltjänsteman *och tjänsteman vid kustbevakningen* äge i övrigt i fråga om brott, som avses i denna lag, den rätt att taga egendom i beslag, som enligt rättegångsbalken tillkommer polisman.

För eftersökande av egendom, som kan antagas vara enligt denna lag förverkad, må polisman och tulltjänsteman utan förordnande företaga husrannsakan i lägenhet, som avses i 28 kap. 3 § rättegångsbalken, samt i magasin, upplagsbodar och uthus. I övrigt äge tulltjänsteman i fråga om brott, som avses i denna lag, samma rätt att utan förordnande företaga husrannsakan som enligt nämnda balk tillkommer polisman.

För eftersökande av egendom, som kan antagas vara enligt denna lag förverkad, må polisman, tulltjänsteman och tjänsteman vid kustbevakningen utan förordnande företaga husrannsakan i lägenhet, som avses i 28 kap. 3 § rättegångsbalken, samt i magasin, upplagsbodar och uthus. I övrigt äge tulltjänsteman och tjänsteman vid kustbevakningen i fråga om brott, som avses i denna lag, samma rätt att utan förordnande företaga husrannsakan som enligt nämnda balk tillkommer polisman.

19 §¹

Förekommer mot någon, som anträffas vid gräns- eller kustort eller ankommer till plats, där förbindelse med utlandet äger rum, anledning att han har på sig gods, som enligt denna lag är underkastat beslag, må för eftersökande av sådant gods tulltjänsteman företaga kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning å honom. Om vederbörande chef för tull-, kust- eller gränsbevakning finner skärpning av tullkontrollen å persontrafiken till eller från utlandet med viss lägenhet eller för viss tidrymd å någon plats oundgängligen nödvändig, må efter bevakningschefens förordnande kroppsvisitation verkställas å envar, som med lägenheten eller under tidrymden till platsen ankommer från eller från platsen avreser till utlandet. Sådant förordnande skall ofördröjligen underställas generaltullstyrelsens prövning men går likväl genast i verkställighet.

Förekommer mot någon, som anträffas vid gräns- eller kustort eller ankommer till plats, där förbindelse med utlandet äger rum, anledning att han har på sig gods, som enligt denna lag är underkastat beslag, må för eftersökande av sådant gods tulltjänsteman eller tjänsteman vid kustbevakningen företaga kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning å honom. Om vederbörande chef för tull- eller gränsbevakning finner skärpning av tullkontrollen å persontrafiken till eller från utlandet med viss lägenhet eller för viss tidrymd å någon plats oundgängligen nödvändig, må efter bevakningschefens förordnande kroppsvisitation verkställas å envar, som med lägenheten eller under tidrymden till platsen ankommer från eller från platsen avreser till utlandet. Sådant förordnande skall ofördröjligen underställas generaltullstyrelsens prövning men går likväl genast i verkställighet.

Kroppsvisitation, som är av mera väsentlig omfattning, och ytlig kroppsbesiktning skall verkställas inomhus i avskilt rum eller i lämpligt utrymme i fartyg samt. om undersökningsman eller den undersökte begär det och det kan ske utan större omgång, i vittnens närvaro. Kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning av kvinnor får inte verkställas eller bevittnas av annan än kvinna, läkare eller legitimerad sjuksköterska.

¹ Senaste lydelse 1987: 1067.

Lag om ändring i lagen (1960: 419) om förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker

Härigenom föreskrivs att 3 § 1 och 2 mom. lagen (1960: 419) om förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

1 mom. Tulltjänsteman äger, där honom anbefalld tjänstgöring därtill föranleder, å fartyg företaga den visitation, som oundgängligen erfordras för utrönande huruvida mot förbud, som avses i 1 §, spritdrycker medföras å fartyget.

2 mom.¹ Har chef för tull- eller kustbevakning med hänsyn till befarad olovlig införsel av spritdrycker funnit särskild tullbevakning böra anordnas å fartyg av mindre bruttodräktighet än 850, vilket ankommer från eller avgår till utrikes ort, må, därest beslag ägt rum å drycker, vilka under resan medförts å fartyget, bevakningschefen kunna förordna, att kostnaden för bevakningen skall gäldas av fartygets ägare.

Kostnaden för bevakningen skall utgå efter gällande taxa för extra tullförrättningar samt gäldas i den ordning, som härutinnan är stadgat i fråga om ersättningsbelopp för sådan förrättning.

1 mom. Tulltjänsteman eller tjänsteman vid kustbevakningen äger, där honom anbefalld tjänstgöring därtill föranleder, å fartyg företaga den visitation, som oundgängligen erfordras för utrönande huruvida mot förbud, som avses i 1 §, spritdrycker medföras å fartyget.

2 mom. Har chef för tullbevakning med hänsyn till befarad olovlig införsel av spritdrycker funnit särskild tullbevakning böra anordnas å fartyg av mindre bruttodräktighet än 850, vilket ankommer från eller avgår till utrikes ort, må, därest beslag ägt rum å drycker, vilka under resan medförts å fartyget, bevakningschefen kunna förordna, att kostnaden för bevakningen skall gäldas av fartygets ägare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

¹ Senaste lydelse 1982: 262.

Lag om ändring i lagen (1959: 590) om gränstullsamarbete med annan stat

Härigenom föreskrivs att 6, 8 och 9 §§ lagen (1959: 590) om gränstullsamarbete med annan stat skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Det åligger svensk tullpersonal att utöva tulltjänst, som omfattas av gränstullsamarbete, under iakttagande av den stats instruktioner och reglementen, för vilken tulltjänsten bedrivs.

Föreslagen lydelse

6 §

Det åligger svensk tullpersonal *och personal vid den svenska kustbevakningen* att utöva tulltjänst, som omfattas av gränstullsamarbete, under iakttagande av den stats instruktioner och reglementen, för vilken tulltjänsten bedrivs.

8 §¹

Tulltjänsteman från den andra staten åtnjuter under utövning här i riket av tulltjänst, som omfattas av gränstullsamarbete, skydd enligt 17 kap. 5 § brottsbalken men skall icke vara underkastad ansvar enligt 20 kap. samma balk.

Har svensk tulltjänsteman, då han i anledning av gränstullsamarbete haft att utöva tulltjänst för den andra staten, begått brott som avses i 20 kap. 1–3 §§ brottsbalken eller eljest gjort sig skyldig till tjänsteförseelse, skall så anses som om han begått brottet eller gjort sig skyldig till förseelsen under utövning av svensk tulltjänst.

Har svensk tulltjänsteman *eller tjänsteman vid den svenska kustbevakningen*, då han i anledning av gränstullsamarbete haft att utöva tulltjänst för den andra staten, begått brott som avses i 20 kap. 1–3 §§ brottsbalken eller eljest gjort sig skyldig till tjänsteförseelse, skall så anses som om han begått brottet eller gjort sig skyldig till förseelsen under utövning av svensk tulltjänst.

9 §

Om svensk tulltjänsteman under utövning av tulltjänst för annan stat i anledning av gränstullsamarbete åstadkommer skada för vilken han är ansvarig enligt svenska skadeståndsregler, skall kronan ersätta skadan, kronan obetaget att av tjänstemannen söka åter vad sålunda utgivits.

Om svensk tulltjänsteman *eller tjänsteman vid den svenska kustbevakningen* under utövning av tulltjänst för annan stat i anledning av gränstullsamarbete åstadkommer skada för vilken han är ansvarig enligt svenska skadeståndsregler, skall kronan ersätta skadan, kronan obetaget att av tjänstemannen söka åter vad sålunda utgivits.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

¹ Senaste lydelse 1975: 686.

5 Förslag till Lag om ändring i utlänningslagen (1980: 376)

Prop. 1987/88: 142

Härigenom föreskrivs att 8 och 55 §§ utlänningslagen (1980: 376) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Vid inresa eller utresa skall en utlänning visa upp sitt pass för polismyndigheten, om inte regeringen har föreskrivit annat. En utlänning skall vid inresa eller utresa även lämna de upplysningar som begärs av polismyndigheten. Vid inresa skall en utlänning på begäran av polismyndigheten även förete biljett för resa från Sverige, om han innehar en sådan.

En utlänning som vistas i Sverige är skyldig att efter kallelse av polismyndighet personligen inställa sig hos myndigheten och lämna upplysningar om sin vistelse här. Om han inte efterkommer kallelsen, får han hämtas. Kan det med hänsyn till utlänningens personliga förhållanden eller övriga omständigheter skäligen befaras att han ej skulle efterkomma en kallelse, får utlänningen hämtas utan föregående kallelse. På begäran skall utlänningen även visa upp sitt pass och sådan biljett som avses i första stycket för polismyndighet eller polisman.

För utredning i samband med inresa eller utresa eller kallelse eller hämtning enligt andra stycket får utlänningen kvarhållas, dock inte längre än som är nödvändigt och inte i något fall längre än sex timmar, om inte beslut har meddelats om förvar enligt 50 eller 52 §.

I samband med inresekontroll får en polisman undersöka bagageutrymmen och övriga utrymmen i bilar och andra transportmedel i syfte att förhindra att utlänningar reser in i Sverige i strid mot bestämmelserna i denna lag eller i en författning som har utfärdats med stöd av denna lag. Om inresekontrollen sker under medverkan av tullmyndighet eller med biträde av särskilt förordnad passkontrollant, skall tulltjänstemannen eller passkontrollanten ha samma befogenhet.

I samband med inresekontroll får en polisman undersöka bagageutrymmen och övriga utrymmen i bilar och andra transportmedel i syfte att förhindra att utlänningar reser in i Sverige i strid mot bestämmelserna i denna lag eller i en författning som har utfärdats med stöd av denna lag. Om inresekontrollen sker under medverkan av tullmyndighet eller kustbevakningen eller med biträde av särskilt förordnad passkontrollant, skall tulltjänstemannen, tjänstemannen vid kustbevakningen eller passkontrollanten ha samma befogenhet.

¹ Senaste lydelse 1985: 425.

Att en polisman i vissa fall som avses i 50 och 52 §§ får omhänderta en utlänning i avvaktan på beslut av polismyndighet följer av 11 § polislagen (1984: 387).

I den mån utlänningskontroll sker under medverkan av tullmyndighet eller med biträde av särskilt förordnad passkontrollant, skall tulltjänstemannen eller passkontrollanten ha motsvarande befogenhet att tillfälligt omhänderta en utlänning. Han är dock skyldig att så skyndsamt som möjligt anmäla åtgärden till en polisman för prövning av om omhändertagandet skall bestå.

I den mån utlänningskontroll sker under medverkan av tullmyndighet *eller kustbevakningen* eller med biträde av särskilt förordnad passkontrollant, skall tulltjänstemannen, *tjänstemannen vid kustbevakningen* eller passkontrollanten ha motsvarande befogenhet att *tillfälligt omhänderta en utlänning*. Han är dock skyldig att så skyndsamt som möjligt anmäla åtgärden till en polisman för prövning av om omhändertagandet skall bestå.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

² Senaste lydelse 1984: 390.

6 Förslag till Lag om ändring i jaktlagen (1987: 259)

Prop. 1987/88: 142

Härigenom föreskrivs att 47 § jaktlagen (1987: 259) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

47 §

Ertappas någon på bar gärning då han begår jaktbrott, får vilt och sådan egendom som enligt 49 § kan antas bli förverkad eller som kan antas ha betydelse för utredning om brottet tas i beslag av jakträttshavaren eller av någon som företräder honom. Samma befogenhet tillkommer därtill förordnade jakttillsynsmän samt därtill behöriga tjänstemän vid tullverkets *kust- eller* gränsbevakning.

Ertappas någon på bar gärning då han begår jaktbrott, får vilt och sådan egendom som enligt 49 § kan antas bli förverkad eller som kan antas ha betydelse för utredning om brottet tas i beslag av jakträttshavaren eller av någon som företräder honom. Samma befogenhet tillkommer därtill förordnade jakttillsynsmän samt därtill behöriga tjänstemän vid *kustbevakningen och* tullverkets gränsbevakning.

Har egendom tagits i beslag, skall anmälan om detta skyndsamt göras till polis- eller åklagarmyndigheten. Den som tar emot anmälan skall förfara som om han själv gjort beslaget.

För att undvika att vilt som har tagits i beslag förstörs, får djuret efter värdering säljas på lämpligt sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

Lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske

Härigenom föreskrivs att i 37 § lagen (1950: 596) om rätt till fiske¹ orden
"tullverkets kustbevakning" skall bytas ut mot "kustbevakningen".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

¹ Senaste lydelse av 37 § 1984: 371.

Lag om ändring i lagen (1980: 424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1980: 424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg¹

dels att i 8 kap. 5–7 och 10 §§ samt 9 kap. 1 och 4–5 §§ ordet "tullverket" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "kustbevakningen" i motsvarande form,

dels att 7 kap. 10 § samt 9 kap. 3 och 6 §§ skall ha följande lydelse.

7 kap.

10 §

Den myndighet som med stöd av 4, 5 eller 6 § har förbjudit ett fartygs avgång eller vidare resa skall, om fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium, genast anmäla beslutet för polis-, tull- och lotsmyndigheterna. Polismyndigheten skall, om det behövs, vidta åtgärder för att förhindra överträdelse av förbudet. Tull- och lotsmyndigheterna skall, så länge förbudet gäller, inställa de förrättningar för fartygets resa som ankommer på dem.

Den myndighet som med stöd av 4, 5 eller 6 § har förbjudit ett fartygs avgång eller vidare resa skall, om fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium, genast anmäla beslutet för polis-, tull- och lotsmyndigheterna *samt kustbevakningen*. Polismyndigheten skall, om det behövs, vidta åtgärder för att förhindra överträdelse av förbudet. Tull- och lotsmyndigheterna skall, så länge förbudet gäller, inställa de förrättningar för fartygets resa som ankommer på dem.

Gäller förbudet ett svenskt fartyg som befinner sig inom främmande lands sjöterritorium, är befälhavaren skyldig att på begäran av svensk utlandsmyndighet lämna fartygets nationalitetshandlingar till denna myndighet.

¹ Lagen omtryckt 1983: 463.

Tullverkets beslut om vattenföroreningsavgift och om förbud eller föreläggande enligt 8 kap. 6 eller 7 § får överklagas genom besvär hos den tingsrätt som är sjörättsdomstol i den ort där den *tullmyndighet* som meddelat det överklagade beslutet har sitt säte.

Kustbevakningens beslut om vattenföroreningsavgift och om förbud eller föreläggande enligt 8 kap. 6 eller 7 § får överklagas genom besvär hos den tingsrätt som är sjörättsdomstol i den ort där den *enhet vid kustbevakningen* som meddelat det överklagade beslutet har sitt säte.

Tullverkets beslut och domstols dom varigenom vattenföroreningsavgift påförs får verkställas genast, om inte annat förordnas eller säkerhet ställs för avgiftsskyldighetens fullgörande. Om verkställigheten gäller i övrigt vad som föreskrivs i utsökningsbalken om allmänt mål. Utmätt egendom får dock inte säljas utan gäldenärens samtycke, förrän beslutet eller domen har vunnit laga kraft.

Andra beslut i frågor som avses i 1–8 kap. gäller omedelbart, om inte annat föreskrivs i beslutet. I fråga om beslut som skall underställas sjöfartsverket eller *tullverket* kan *det berörda verket* förordna att beslutet tills vidare inte skall gälla.

Kustbevakningens beslut och domstols dom varigenom vattenföroreningsavgift påförs får verkställas genast, om inte annat förordnas eller säkerhet ställs för avgiftsskyldighetens fullgörande. Om verkställigheten gäller i övrigt vad som föreskrivs i utsökningsbalken om allmänt mål. Utmätt egendom får dock inte säljas utan gäldenärens samtycke, förrän beslutet eller domen har vunnit laga kraft.

Andra beslut i frågor som avses i 1–8 kap. gäller omedelbart, om inte annat föreskrivs i beslutet. I fråga om beslut som skall underställas sjöfartsverket eller *kustbevakningen* kan *sjöfartsverket eller kustbevakningen* förordna att beslutet tills vidare inte skall gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

² Senaste lydelse 1986: 1185.

Lag om ändring i räddningstjänstlagen (1986: 1102)

Härigenom föreskrivs att i 27 § räddningstjänstlagen (1986: 1102) orden "tullverkets kustbevakningsorganisation" skall bytas ut mot "kustbevakningen".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

Lag om ändring i lagen (1918: 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd

Härigenom föreskrivs att 1 § och 7 § lagen (1918: 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Var och en, som i saltsjön inom svensk skärgård eller vid svensk kust eller i rikets segelbara insjöar, floder eller kanaler bärgar övergivna fartyg eller skeppsvrak eller redskap eller gods, som hör till fartyg, vare sig sådant tas upp från botten eller anträffas flytande på vattnet eller uppdrivet på stranden, är skyldig att anmäla fyndet hos en polismyndighet eller tulltjänsteman. Har en tulltjänsteman tagit emot en sådan anmälan, skall han ofördröjligen underrätta polismyndigheten om denna.

Föreslagen lydelse

1 §

Var och en, som i saltsjön inom svensk skärgård eller vid svensk kust eller i rikets segelbara insjöar, floder eller kanaler bärgar övergivna fartyg eller skeppsvrak eller redskap eller gods, som hör till fartyg, vare sig sådant tas upp från botten eller anträffas flytande på vattnet eller uppdrivet på stranden, är skyldig att anmäla fyndet hos en polismyndighet, *tjänsteman vid kustbevakningen* eller tulltjänsteman. Har *en tjänsteman vid kustbevakningen* eller en tulltjänsteman tagit emot en sådan anmälan, skall han ofördröjligen underrätta polismyndigheten om denna.

7 §

Om ett fynds värde inte överstiger 100 kronor, enligt intyg av polismyndighet eller av en tulltjänsteman som generaltullstyrelsen har bemyndigat att utfärda sådana intyg, får polismyndigheten utan vidare besiktning och utan kungörande av bärgningen lämna ut fyndet till bärgaren. Detta gäller dock bara om polismyndigheten inte finner att fyndet av någon särskild anledning skall behandlas på annat sätt.

Om ett fynds värde inte överstiger 100 kronor, enligt intyg av polismyndighet, *kustbevakningen* eller av en tulltjänsteman som generaltullstyrelsen har bemyndigat att utfärda sådana intyg, får polismyndigheten utan vidare besiktning och utan kungörande av bärgningen lämna ut fyndet till bärgaren. Detta gäller dock bara om polismyndigheten inte finner att fyndet av någon särskild anledning skall behandlas på annat sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

¹ Lagen omtryckt 1984: 984.

11 Förslag till Lag om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1)

Prop. 1987/88: 142

Härigenom föreskrivs att 315 och 376 §§ sjölagen (1891: 35 s. 1)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Sjöfartsverket, tullverket och polismyndighet skola lämna tingsrätt, som håller sjöförklaring, och undersökningskommission det biträde dessa påkalla för utredningen. För polismyndighets utredning gälla i tillämpliga delar bestämmelserna i rättegångsbalken om förundersökning i brottmål. Tvångsmedel enligt 24–28 kap. samma balk får dock användas endast i den mån anledning förekommer att brott som hör under allmänt åtal har förövats.

Föreslagen lydelse

315 §

Sjöfartsverket, *kustbevakningen*, tullverket och polismyndighet skola lämna tingsrätt, som håller sjöförklaring, och undersökningskommission det biträde dessa påkalla för utredningen. För polismyndighets utredning gälla i tillämpliga delar bestämmelserna i rättegångsbalken om förundersökning i brottmål. Tvångsmedel enligt 24–28 kap. samma balk får dock användas endast i den mån anledning förekommer att brott som hör under allmänt åtal har förövats.

376 §

Sjöfartsverket, tullverket och polismyndighet biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom efterlevas. De äga för detta ändamål tillträde till skepp. De skola underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Sjöfartsverket, *kustbevakningen*, tullverket och polismyndighet biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom efterlevas. De äga för detta ändamål tillträde till skepp. De skola underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

¹ Lagen omtryckt 1985: 176.

Lag om ändring i lagen (1973: 1064) om ändring i sjölagen
(1891: 35 s. 1)

Härigenom föreskrivs att punkt 7 a i övergångsbestämmelserna till lagen (1973: 1064) om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

7a¹. När inskrivning eller inteckning första gången sökes i egendom, vilken såsom skepp har överförts från fartygsregistret eller fiskefartygsregister till skeppsregistret, skall registermyndigheten pröva huruvida egendomens beskaffenhet av skepp är otvetydigt utredd. Myndigheten kan därvid förelägga ägaren att förebringa behövlig utredning eller själv låta göra sådan genom sjöfartsverkets eller tullverkets försorg. I föreläggande får vite utsättas. Förelägges vite, gäller 26 § tredje stycket.

Föreslagen lydelse

7a. När inskrivning eller inteckning första gången sökes i egendom, vilken såsom skepp har överförts från fartygsregistret eller fiskefartygsregister till skeppsregistret, skall registermyndigheten pröva huruvida egendomens beskaffenhet av skepp är otvetydigt utredd. Myndigheten kan därvid förelägga ägaren att förebringa behövlig utredning eller själv låta göra sådan genom sjöfartsverkets, *kustbevakningens* eller tullverkets försorg. I föreläggande får vite utsättas. Förelägges vite, gäller 26 § tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

¹ Senaste lydelse 1975: 602.

Lag om ändring i lagen (1979: 377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m. m.

Härigenom föreskrivs att 15 § lagen (1979: 377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m. m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Sjöfartsverket, tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering efterlevs. De har för detta ändamål tillträde till båt. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Föreslagen lydelse

15 §

Sjöfartsverket, *kustbevakningen*, tullverket och polismyndighet biträder registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering efterlevs. De har för detta ändamål tillträde till båt. De skall underrätta registermyndigheten om försummelser att efterleva bestämmelserna.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

14 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1987: 773) om fritidsbåtsregister

Prop. 1987/88: 142

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1987: 773) om fritidsbåtsregister skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Polismyndighet, tullmyndighet, riksskatteverket, länsskattemyndighet, lokal skattemyndighet och kronofogdemyndighet får ha terminalåtkomst till fritidsbåtsregistret.

Polismyndighet, tullmyndighet, *kustbevakningen*, riksskatteverket, länsskattemyndighet, lokal skattemyndighet och kronofogdemyndighet får ha terminalåtkomst till fritidsbåtsregistret.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

Lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988: 49)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 11 § fartygssäkerhetslagen (1988: 49) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 kap.

11 §

Polismyndigheter, tullmyndigheter, miljö- och hälsoskyddsnämnder samt läkare är skyldiga att lämna tillsynsmyndigheterna det biträde och de upplysningar som de behöver för att utöva tillsyn enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har utfärdats med stöd av lagen.

När en tullmyndighet på begäran enligt första stycket medverkar vid tillsyn enligt denna lag, har tjänstemän vid tullverkets kustbevakning de befogenheter att vidta åtgärder som anges i 2 och 4 §§ lagen (1982: 395) om tullverkets medverkan vid polisiär övervakning. Därvid gäller föreskrifterna i 5, 6, 8 och 9 §§ nämnda lag.

Polismyndigheter, tullmyndigheter, kustbevakningen, miljö- och hälsoskyddsnämnder samt läkare är skyldiga att lämna tillsynsmyndigheterna det biträde och de upplysningar som de behöver för att utöva tillsyn enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har utfärdats med stöd av lagen.

När kustbevakningen på begäran enligt första stycket medverkar vid tillsyn enligt denna lag, har tjänstemän vid kustbevakningen de befogenheter att vidta åtgärder som anges i 2 och 4 §§ lagen (1982: 395) om kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning. Därvid gäller föreskrifterna i 5, 6, 8 och 9 §§ nämnda lag.

Lag om ändring i lagen (1982: 395) om tullverkets medverkan vid polisiär övervakning

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982: 395) om tullverkets medverkan vid polisiär övervakning

dels att i rubriken till lagen och i 1 § ordet "tullverket" skall bytas ut mot "kustbevakningen" i olika böjningsformer,

dels att i 2 § orden "tullverkets kustbevakning" skall bytas ut mot "kustbevakningen",

dels att i 7 § ordet "tullmyndighet" skall bytas ut mot "kustbevakningen".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

Lag om ändring i polislagen (1984: 387)

Härigenom föreskrivs att i 23 § polislagen (1984: 387)¹ orden "tullverkets kustbevakning" skall bytas ut mot "kustbevakningen".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

¹ Senaste lydelse av 23 § 1986: 656.

18 Förslag till Lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176)

Härigenom föreskrivs att 32 och 41 §§ vapenlagen (1973: 1176)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

32 §

Föreligger risk för missbruk av skjutvapen, kan polismyndighet besluta att vapnet och därtill hörande ammunition skall omhändertagas. Är faran för missbruk överhängande, får polisman även utan sådant beslut omhändertaga vapnet och ammunitionen. I sådant fall skall polismannen skyndsamt anmäla åtgärden hos polismyndigheten, som omedelbart skall pröva om omhändertagandet skall bestå.

Vad som i första stycket sägs om polisman gäller även av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid domänverket, tullverket eller rennäringsenhet vid lantbruksnämnd.

Finns någon som har tillstånd att inneha den omhändertagna egendomen och återkallas ej tillståndet, skall egendomen återlämnas till innehavaren så snart det skäligen kan antagas att det ej längre föreligger någon risk för missbruk. Detsamma gäller, om den omhändertagna egendomen får innehas utan tillstånd enligt denna lag.

41 §

Angående beslag av egendom, som kan antagas vara förverkad enligt 40 §, gäller bestämmelserna om beslag i rättegångsbalken med följande avvikelser.

1. Av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid domänverket, tullverket eller rennäringsavdelning vid lantbruksnämnd äger samma rätt att taga egendom i beslag som tillkommer polisman.

2. Bestämmelsen att åtal skall väckas inom viss tid gäller ej i annat fall än då rätten utsatt sådan tid.

Föreslagen lydelse

32 §

Vad som i första stycket sägs om polisman gäller även av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid *kustbevakningen*, domänverket, tullverket eller rennäringsenhet vid lantbruksnämnd.

1. Av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid *kustbevakningen*, domänverket, tullverket eller rennäringsavdelning vid lantbruksnämnd äger samma rätt att taga egendom i beslag som tillkommer polisman.

2. Bestämmelsen att åtal skall väckas inom viss tid gäller ej i annat fall än då rätten utsatt sådan tid.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

¹ Lagen omtryckt 1981: 1360.

Lag om ändring i sekretesslagen (1980: 100)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § och 9 kap. 17 § sekretesslagen (1980: 100)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 kap.

1 §

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till

1. förundersökning i brottmål
2. angelägenhet, som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott, eller
3. åklagarmyndighets, polismyndighets eller tullmyndighets verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott

om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs.

Motsvarande sekretess gäller i annan verksamhet hos myndighet för att biträda åklagarmyndighet, polismyndighet eller tullmyndighet med att uppdaga, utreda eller beivra brott.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

9 kap.

17 §

Sekretess gäller, om inte annat följer av 18 §, i

1. utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål,
2. angelägenhet, som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott eller som avser sådan personalkontroll som enligt särskilda bestämmelser sker i fråga om tjänster av betydelse för rikets säkerhet,
3. åklagarmyndighets, polismyndighets eller tullmyndighets verk-

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till

1. förundersökning i brottmål,
2. angelägenhet, som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott, eller
3. åklagarmyndighets, polismyndighets, tullmyndighets eller *kustbevakningens* verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott

om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs.

Motsvarande sekretess gäller i annan verksamhet hos myndighet för att biträda åklagarmyndighet, tullmyndighet eller *kustbevakningen* med att uppdaga, utreda eller beivra brott.

Sekretess gäller, om inte annat följer av 18 §, i

1. utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål,
2. angelägenhet, som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott eller som avser sådan personalkontroll som enligt särskilda bestämmelser sker i fråga om tjänster av betydelse för rikets säkerhet,
3. åklagarmyndighets, polismyndighets, *tullmyndighets* eller *kust-*

¹ Lagen omtryckt 1988: 9.

samhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott

bevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott

för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.

för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller för verksamhet, som avses i första stycket, för anmälan eller utsaga från enskild, om det kan antas att fara uppkommer för att någon utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

20 Förslag till
Lag om ändring i förvaltningslagen (1986: 223)

Prop. 1987/88: 142

Härigenom föreskrivs att 32 § förvaltningslagen (1986: 223) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

Bestämmelserna i 8–30 §§ gäller inte kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet och inte heller polis-, åklagar- och tullmyndigheternas brottsbekämpande verksamhet.

Bestämmelserna i 8–30 §§ gäller inte kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet och inte heller polis-, åklagar- och tullmyndigheternas *eller kustbevakningens* brottsbekämpande verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

Lag om ändring i lagen (1979: 1088) om gränsövervakningen i krig m. m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m. m.

dels att i 5 § orden "tullverkets kustbevakning" skall bytas ut mot "kustbevakningen",

dels att 1 § skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Kommer riket i krig, skall den övervakning av samfärdseln över rikets gränser som ankommer på polis- och tullväsendet samt försvarsmakten samordnas i de avseenden som anges i 2 §.

Kommer riket i krig, skall den övervakning av samfärdseln över rikets gränser som ankommer på polis- och tullväsendet samt försvarsmakten *och kustbevakningen* samordnas i de avseenden som anges i 2 §.

Är riket i krigsfara eller råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara vari riket har befunnit sig, får regeringen föreskriva att gränsövervakningen skall samordnas i de avseenden som anges i 2 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 mars 1988

Närvarande: statsrådet Feldt, ordförande, och statsråden Gustafsson, Leijon, Peterson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Thalen

Föredragande: statsrådet R. Carlsson

Proposition om lokalisering av kustbevakningens centrala och regionala ledning och om lagändringar med anledning av att kustbevakningen blir en egen myndighet

1 Inledning

Tullverkets kustbevakning utgör en bevakningsgren inom tullverket och utför reguljär civil övervakning längs våra kuster. Riksdagen har beslutat att kustbevakningen organisatoriskt skall avskiljas från tullverket och bilda en egen civil myndighet inom försvarsdepartementets verksamhetsområde och inom den militära utgiftsramen men utanför försvarsmakten (prop. 1986/87: 95 bil. 6, FöU 11, rskr. 310). I propositionen framhölls att målet är att den nya myndigheten skall inrättas den 1 juli 1988. Riksdagen hade inget att erinra mot det. Regeringen har tidigare i dag beslutat att den nya myndigheten skall heta kustbevakningen och att den skall inrättas den 1 juli 1988.

Med stöd av ett bemyndigande från regeringen tillkallade chefen för finansdepartementet en kommitté med uppdrag att utarbeta förslag rörande den nya myndighetens organisation, ledning, lokalisering, arbetsformer och relation till försvarsmakten (Dir. 1987: 31).

Kommittén, som har antagit namnet kustbevakningskommittén, överlämnade i januari 1988 delbetänkandet Lagändringar som behövs då kustbevakningen blir en egen myndighet. Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av justitiekanslern, riksåklagaren, rikspolisstyrelsen, överbefälhavaren, chefen för marinen, statens räddningsverk, sjöfartsverket, generaltullstyrelsen, fiskeristyrelsen, statens invandrarverk och statens naturvårdsverk.

Kommittén överlämnade i februari 1988 delbetänkandet Organisation och lokalisering för kustbevakningens centrala och regionala ledning.

I fortsättningen kommer jag först att ta upp frågan om lokaliseringen av kustbevakningens centrala och regionala ledning. Därefter kommer jag att beröra de lagstiftningsfrågor som föranleds av att kustbevakningen blir en egen myndighet den 1 juli 1988.

2 Lokalisering av kustbevakningens centrala och regionala ledning

2.1 Lokalisering av kustbevakningens centrala ledning

Mitt förslag: Kustbevakningens centrala ledning lokaliseras till Karlskrona den 1 juli 1989.

Kustbevakningskommittén: Den centrala kustbevakningsledningen i form av kustbevakningsbyrån är för närvarande lokaliserad till Stockholms innerstad. Ett antal *alternativa* lokaliseringar har aktualiserats i kommitténs arbete. Dessa är

- Umeå kommun
- Härnösands kommun
- Sundsvalls kommun
- Vaxholms kommun
- Haninge kommun
- Oxelösunds kommun
- Norrköpings kommun
- Karlskrona kommun
- Göteborgs kommun
- Norrtälje kommun
- Botkyrka kommun.

De olika kommunernas lämplighet som lokaliseringsort har av kommittén bedömts utifrån i huvudsak fem bedömningsfaktorer, nämligen

- kontaktmönster för kustbevakningsledningen,
- möjligheter att fysiskt ta emot kustbevakningsledningen och dess personal,
- förutsättningar att stödja tillgången på kompetent personal,
- allmän miljö eller inriktning mot havsresurser samt
- möjligheter att stödja kustbevakningens tekniska utveckling.

Kommittén har också vägt in vissa kostnadsaspekter. Dessa har dock bedömts enbart ha marginell påverkan på totalbedömningen.

Kustbevakningskommittén anser utifrån bedömningsfaktorerna att en Stockholmslokalisering är att föredra framför övriga lokaliseringsalternativ. Kommittén rekommenderar att Stockholms innerstad i första hand väljs. Om regeringen överväger annan lokalisering i Stockholmsområdet bör Haninge eller Botkyrka kommun (Tullinge) väljas beroende på lokaliseringen av det framtida marinkommando Ost.

Om lokalisering utanför Stockholmsområdet skall väljas anser kommittén att Norrköping och Göteborg i nämnd ordning bör beaktas som alternativ till Stockholm. Bland övriga aktuella kommuner vill kommittén ge ett visst förord för Karlskrona.

Kommittén gör också bedömningen att det i och för sig är möjligt att lokalisera kustbevakningsledningen till vilken som helst av de angivna kommunerna.

Skälen för mitt förslag: Kustbevakningskommittén har vid sitt lokalise-

ringsförslag inte gjort några arbetsmarknads- eller regionalpolitiska bedömningar utan utgått från att regeringen gör sådana i anslutning till behandlingen av förslaget.

Vid en sammanvägning av de verksamhetsmässiga och de regionalpolitiska aspekterna är min bedömning att Karlskrona är den lämpligaste lokaliseringssorten för kustbevakningens centrala ledning. Karlskronas marina inriktning tillsammans med möjligheterna till samordning med kustbevakningens södra regionledning väger i sammanhanget tungt. En sådan lokalisering ligger också väl i linje med de principiella överväganden rörande lokalisering av statliga myndigheter som chefen för civildepartementet redovisade i 1988 års budgetproposition (bil. 2 sid. 14–15).

För att ge tid till erforderligt förberedelsearbete anser jag att lokaliseringen till Karlskrona bör ske den 1 juli 1989.

2.2 Lokalisering av kustbevakningens regionala ledning

Mitt förslag: Kustbevakningens norra regionledning samlokaliseras med Norrlandskustens marinkommando i Härnösand under budgetåret 1989/90 och kustbevakningens västra regionledning samlokaliseras med Västkustens marinkommando på Kärnberget i Göteborg under budgetåret 1990/91. Kustbevakningens östra regionledning samlokaliseras med marinens regionala ledning antingen vid Muskö eller Tullinge senast år 1993. Kustbevakningens södra regionledning lokaliseras till Karlskrona men tidpunkten för överflyttningen dit avgörs senare. Det ankommer på regeringen att bestämma om tidpunkt m. m. för de föreslagna lokaliseringarna.

Kustbevakningskommittén: Kustbevakningens regionala ledningsorgan finns i dag organiserade som integrerade delar i resp. tullregion och är lokaliserade till Sundsvall (norra), Stockholm (östra), Malmö (södra) och Göteborg (västra). Följande principiella lokaliseringsalternativ har av kommittén prövats i alla de fyra regionerna, nämligen

- kustbevakningens regionala organisation samlokaliseras med berörd marin myndighet och
- nuvarande lokalisering av kustbevakningens regionala organisation.

Utöver dessa alternativ har i Göteborg prövats en samlokalisering med sjöfartsverket (Sessanterminalen) och i Stockholm en samlokalisering med Stockholm Radio (Årstadal). Dessutom har kommittén övervägt ett flertal andra lokaliseringsalternativ, t. ex. beträffande norra regionen Umeå.

Kommittén har använt följande bedömningsfaktorer

- kustbevakningens, andra sjöövervakningsmyndigheters och tullverkets samverkansbehov,
- tillgång till samband och information,
- förutsättningar för planering och ledning,
- förutsättningar för samverkan beträffande tekniska och administrativa stödfunktioner,

- konsekvenser för krigsorganisationen,
- kustbevakningens civila profil,
- lokaler,
- behov av att byta verksamhetsort samt
- arbetsmiljö.

I västra regionen föreslår kommittén att kustbevakningens regionala organisation samlokaliseras med Västkustens marinkommando på Kåringberget i Göteborg. I avvaktan på att lokaler kan färdigställas på Kåringberget – beräknad tidpunkt under budgetåret 1990/91 – föreslår kommittén att nuvarande lokalisering i Göteborgs innerstad bibehålles.

Beträffande södra regionen föreslår kommittén att kustbevakningens regionala organisation på sikt samlokaliseras med marinens regionala ledning i Karlskrona. Vissa resurser bör dock enligt kommittén bibehållas i Malmö för att vid behov kunna leda verksamheten i Öresundsområdet. Med hänsyn till nuvarande samlokalisering i Malmö och de positiva erfarenheter som vunnits där är det kommitténs uppfattning att det inte nu finns skäl att föreslå exakt tidpunkt för en omlokalisering. Detta ställningstagande motiveras också av att marinens ledningsorganisation inom området för närvarande övervägs.

Kommittén föreslår vidare att den östra regionala ledningen samlokaliseras med marinens regionala ledning i Muskö eller Tullinge. Detta bör ske omkring år 1993 eller den tidigare tidpunkt som kan bli möjlig. Intill denna tidpunkt bör enligt kommittén nuvarande lokalisering bibehållas.

I norra regionen föreslår kommittén samlokalisering med Norrlandskustens marinkommando i Härnösand tidigast den 1 juli 1989. Intill dess bör nuvarande lokalisering bibehållas.

Kommittén framhåller att dess förslag till lokalisering av kustbevakningens regionala organisation skapar förutsättningar för en effektiv ledning av kustbevakningens verksamhet och effektivare utnyttjande av kustbevakningens och marinens samlade resurser för sjöövervakning.

Skälen för mitt förslag: Inledningsvis vill jag framhålla att ett av syftena med organisationen av en fristående myndighet för kustbevakningen var att en ökad samordning mellan marinen och kustbevakningen skulle leda till rationaliserings- och effektivitetsvinster. Detta tillgodoses enligt min mening bäst genom att kustbevakningens regionala ledningsorgan samlokaliseras med berörda marina myndigheter i överensstämmelse med kommitténs förslag. Mitt förslag innebär att regionledningarna i Malmö, Göteborg, Stockholm och Sundsvall lokaliseras till Karlskrona, Göteborg (Kåringberget), Muskö alternativt Tullinge samt Härnösand. Beträffande tidpunkt för omflyttning är dessa bl. a. beroende av när ledningscentraler kan vara klara. Lämpliga tidpunkter beräknas för närvarande vara för Härnösand under budgetåret 1989/90, för Muskö/Tullinge senast år 1993 och för Göteborg under budgetåret 1990/91. Tidpunkt för omlokalisering av den södra regionledningen från Malmö till Karlskrona samt dimensionering av kvarvarande resurser i Malmö bör bestämmas med hänsyn tagen till bl. a. pågående översyn av marinens ledningsorganisation i södra Sverige. Det bör ankomma på regeringen att bestämma tidpunkter m. m. för lokaliseringen av kustbevakningens regionala ledningsorganisation.

Jag vill i detta sammanhang också något beröra kustbevakningens relationer till försvarsmakten. Frågan har behandlats utförligt i propositionen om kustbevakningens avskiljande från tullverket. Utgångspunkten för omorganisationen var att bevara kustbevakningens särart och identitet. Samtidigt anfördes i propositionen bl. a. att en fortsatt utbyggnad av gemensamma centraler för övervakning, information och ledning bör ske ihop med marinen. Detta möjliggörs nu genom de förslag som jag lämnar i det föregående. Genom att kustbevakningen samtidigt inrättas som en central myndighet som lyder direkt under regeringen och självständigt ansvarar för den verksamhet som den åläggs av regeringen anser jag att kustbevakningens civila profil även fortsättningsvis till fullo bevaras och dess särskilda karaktär bibehålls.

3 Lagändringar

Mitt förslag: De bestämmelser i lag som reglerar verksamheten vid tullverkets kustbevakning ändras så att de gäller verksamheten vid den nya myndigheten, kustbevakningen.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt med några få undantag som framgår av redogörelsen nedan.

Remissinstanserna: Lämnar i huvudsak kommitténs förslag utan erinran. Generaltullstyrelsen framför i några fall erinringar och sjöfartsverket framför i ett fall förslag till ytterligare ändringar. En redovisning av detta följer i redogörelsen nedan.

Bakgrunden till och skälen för mitt förslag: Tullverkets kustbevakning har många och skiftande arbetsuppgifter. Bestämmelser som reglerar uppgifterna och de befogenheter som kustbevakningen har för att lösa dem finns spridda i många olika författningar. I vissa fall är bestämmelserna exklusivt skrivna för kustbevakningen. Som exempel kan nämnas lagen (1982: 395) om tullverkets medverkan vid polisiär övervakning. I regel är emellertid arbetsuppgifter och befogenheter angivna i föreskrifter som är utformade så att de gäller generellt för tullverket och dess personal. Givetvis finns det många bestämmelser av det slaget som enbart gäller för andra delar av tullverket än kustbevakningen. Å andra sidan finns åtskilliga föreskrifter som även gäller för kustbevakningen. Det finns dessutom några av dem som enbart tillämpas på kustbevakningen. I vilken omfattning föreskrifter om tullverket gäller för kustbevakningen framgår i många fall av verkställighetsföreskrifter eller av interna bestämmelser inom tullverket.

När kustbevakningen skiljs från tullverket och blir en egen myndighet måste de författningar som reglerar kustbevakningens verksamhet ändras. Kustbevakningens uppgifter och befogenheter måste framgå av de grund-

läggande bestämmelserna på varje verksamhetsområde. I de flesta fall har regeringen beslutat dessa föreskrifter. Det finns emellertid några bestämmelser som har meddelats genom lag.

Prop. 1987/88: 142

3.1 Lagar som behöver ändras

Jag kommer nu att lämna en redogörelse för de lagar som behöver ändras. De tas upp under de verksamhetsområden för kustbevakningen till vilka de kan hänföras. Det kan anmärkas att kustbevakningen har fler verksamhetsområden än vad som framgår av redogörelsen. Vid de aktuella lagrummen anger jag mina förslag till ändringar.

Tullkontroll och smugglingsbekämpning

1 Tullagen (1987:1065)

Lagen, som trädde i kraft den 1 januari 1988, gäller tull och annan skatt som tas ut vid införsel av varor och tullverkets övervakning av införsel och utförsel av varor.

Lagens föreskrifter om förtullning, tulltaxering och uppbörd har inte någon tillämpning på kustbevakningen. Som ett undantag förekommer emellertid att personal ur kustbevakningen ibland bemannar tullstationen i Skärhamn i Tjörns kommun. Personalens befattning med rena tullgöromål är dock ytterst liten och det finns enligt min mening ingen anledning att göra de ändringar i tullförfattningarna som krävs för att denna personal skall kunna fortsätta att handlägga tullärenden efter den 1 juli 1988.

Lagens bestämmelser om tullverkets kontrollverksamhet rör emellertid kustbevakningen och finns i 61–79 §§. Av intresse i detta sammanhang är 61–70 och 73 §§.

Varor som är oförtullade och som man alltså inte fritt får förfoga över vid införsel samt varor som anmälts till utförsel står enligt 61 § under tullverkets överinseende (tullkontroll). Enligt 62 § står också under vissa förutsättningar transportmedel under tullkontroll. I 63 § finns föreskrifter om de grundläggande befogenheter som tullmyndigheterna har för att fullgöra sina uppgifter. Befogenheterna får användas endast för kontroll av att den anmälningsplikt eller uppgiftsskyldighet som enligt lag eller annan författning föreligger gentemot tullmyndigheterna fullgjorts riktigt och fullständigt. Någon misstanke om oegentligheter krävs inte för att befogenheterna skall få utövas. Befogenheterna innebär rätt att undersöka bl. a. transportmedel, tullupplag, frihamnar, vissa lokaler och handresgoods. Ingripandena utgör i vissa fall husrannsakan och i andra fall kroppsvisitation.

I 64 § finns bestämmelser om vissa förbud, åligganden och inskränkningar för varu- och persontrafiken. Bestämmelserna går ut på att göra det möjligt att övervaka och kontrollera införsel och utförsel av varor.

65 § föreskriver skyldighet för vissa personer att på tulljänstemans begäran lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tullkontrollen.

Enligt 66 § får tullmyndigheterna anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel och varor som står under tullkontroll.

Bestämmelserna i 67 § ger tullmyndighet rätt att tillfälligt stänga av områden där transportmedel lossas eller lastas och vissa andra områden.

Enligt 68 § får tullmyndigheterna preja fartyg inom Sveriges sjöterritorium, om det behövs för att möjliggöra tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor. Enligt paragrafen får tullmyndighet även i vissa fall inbringa fartyg som befinner sig utanför territoriet till en plats inom detta.

69 § innehåller föreskrifter om de skyldigheter som åligger uppgiftslämnare när tullmyndigheter skall kontrollera uppgifter enligt 63 §. Den som verkställer kontrollen skall beredas tillfälle att undersöka varan och transportmedlet och utan kostnad få de varuprov som behövs. Han skall också lämnas tillträde till lokaler eller andra utrymmen.

Föreskrifterna i 70 § ger tulltjänstemän rätt att undersöka och ta prov på varor även i andra fall.

73 § föreskriver att polisen är skyldig att medverka i kontrollverksamhet enligt lagen. De bestämmelser om kontrollbefogenheter m. m. för tullmyndighet och tulltjänsteman som finns i 63 – 70 §§ gäller vid sådan medverkan också polismyndighet och polisman.

Att verksamheten vid kustbevakningen också omfattar kontrollverksamhet enligt tullagen följer av 1 kap. 14 och 20 §§ tjänstgöringsreglementet (TFS 1979: 19) för tullstaten. Enligt 20 § ingår nämligen gränsbevakning enligt 14 § i kustbevakningens verksamhet. Gränsbevakningen omfattar enligt 14 § kontroll av resandetrafiken, varor och transportmedel genom slumpmässiga eller styrda undersökningar, förseglingsåtgärder eller särskild uppsikt på grundval av tidigare gjorda iakttagelser av trafiken, granskning av handlingar, mottagna underrättelser eller uppgifter som lämnas av trafikanter på grund av uppgiftsskyldighet som åligger dem. Det sägs vidare att verksamheten bedrivs i form av trafikexpedierande bevakning, rörlig bevakning och tullkriminaltjänst.

● *De ändringar som behövs*

Kustbevakningens uppgifter och befogenheter i fråga om kontrollverksamhet enligt tullagen bör komma till uttryck i lagen. Jag föreslår därför att 73 § utformas så att kustbevakningen och tjänsteman vid kustbevakningen likställs med polismyndighet resp. polisman.

2 Lagen (1960:418) om straff för varusmuggling

Lagen innehåller bestämmelser om straff för den som bryter mot bestämmelserna om in- och utförsel av varor.

Bestämmelserna i 14 § ålägger tulltjänsteman, tjänsteman vid lots- och fyrstaten, posttjänsteman och tjänsteman vid statens järnvägar att, i den mån honom anbefalld tjänstgöring därtill föranleder, noggrant övervaka att brott som avses i lagen icke äger rum. Enligt paragrafen har tulltjänsteman samma rätt som enligt rättegångsbalken tillkommer polisman att gripa den som misstänks för brott som avses i lagen samt att till förhör medtaga den som är tillstädes på plats där sådant brott förövats.

Enligt 15 § får tulltjänsteman, tjänsteman vid lots- och fyrstaten och polisman ta egendom som kan antas vara enligt lagen förverkad i beslag.

Vidare sägs det att tulltjänsteman även i övrigt i fråga om brott som avses i lagen har den rätt att ta egendom i beslag som enligt rättegångsbalken tillkommer polisman.

Föreskrifterna i 18 § ger polisman och tulltjänsteman rätt att utan förordnande företa husrannsakan för eftersökande av egendom som kan antas vara förverkad enligt lagen om straff för varusmuggling. Sådan husrannsakan får ske i magasin, upplagsbodar, uthus samt lägenhet som avses i 28 kap. 3 § rättegångsbalken. Sistnämnda lagrum är tillämpligt på lägenhet som är tillgänglig för allmänheten eller "plågar utgöra tillhåll för lösdrivare eller förbrytare eller där sådant gods, som eftersökes, plågar uppköpas eller mottagas som pant". I övrigt har tulltjänsteman enligt förevarande paragraf i fråga om brott som avses i lagen om straff för varusmuggling samma rätt att utan förordnande företa husrannsakan som enligt rättegångsbalken tillkommer polisman.

19 § innehåller regler om tulltjänstemans rätt att företa kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning på den som anträffas vid gräns- eller kustort eller ankommer till plats, där förbindelse med utlandet äger rum, om det förekommer anledning att han har på sig gods som är underkastat beslag enligt varusmuggningslagen.

● *De ändringar som behövs*

Av de tidigare nämnda 1 kap. 14 och 20 §§ tjänstgöringsreglementet (TFS 1979: 19) för tullstaten framgår att kustbevakningen och dess tjänstemän också har till uppgift att bekämpa smuggling.

Jag föreslår därför att 14, 15, 18 och 19 §§ varusmuggningslagen utformas så att tjänsteman vid kustbevakningen likställs med tulltjänsteman.

19 § innehåller också regler om skärpt tullkontroll. Om vederbörande chef för tull-, kust- eller gränsbevakning finner skärpning av tullkontrollen av persontrafiken oundgängligen nödvändig, får efter bevakningschefens förordnande kroppsvisitation göras på de resande. Benämningarna "chef för tull-, kust- eller gränsbevakning" ger inte en riktig beskrivning av den organisation som numera finns i tullverket. Beslut i fråga om skärpning av tullkontroll fattas inte inom kustbevakningen. Jag föreslår därför att benämningen chef för kustbevakning tas bort.

Även efter en sådan ändring är bestämmelserna om skärpt tullkontroll i paragrafen föråldrade. Lagen utreds emellertid för närvarande av utredningen (Fi 1986: 05) med uppdrag att se över lagen om straff för varusmuggling. Det finns därför inte anledning att i detta sammanhang föreslå ytterligare ändringar i paragrafen. Även 14 och 15 §§ är föråldrade efter de nu föreslagna ändringarna. Sjöfartsverket pekar på att uttrycket "tjänsteman vid lots- och fyrstaten" inte längre bör användas och att det bör ersättas med "tjänsteman vid sjöfartsverket". Jag anser emellertid även i fråga om dessa paragrafer att det inte finns anledning att i detta sammanhang föreslå ytterligare ändringar.

3 Lagen (1960: 419) om förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker

Lagen innehåller bestämmelser om förbud i vissa fall mot att införa spritdrycker till Sverige med fartyg.

● *De ändringar som behövs*

Jag föreslår av samma skäl som anförts ovan beträffande lagen om straff för varusmuggling att bestämmelsen utformas så att tjänsteman vid kustbevakningen likställs med tulltjänsteman.

I 3 § 2 mom. finns bestämmelser om särskild tullkontroll som nära överensstämmer med bestämmelserna om skärpt tullkontroll i 19 § lagen om straff för varusmuggling. Av samma skäl som anfördes vid den paragrafen föreslår jag att benämningen chef för kustbevakningen tas bort.

Gränstullsamarbete

4 Lagen (1959:590) om gränstullsamarbete med annan stat

Sverige har med Norge och Finland träffat två olika överenskommelser angående gränstullsamarbete. I överenskommelserna sägs det att gränstullsamarbete innebär samarbete i fråga om tullkontroll å och tullklarering av trafiken mellan staterna. Samarbetet skall äga rum i kontrollzon. På vardera sidan om gränsen mellan Sverige och Norge skall utmed gränsen ett femton kilometer brett område utgöra kontrollzon. På samma sätt skall utmed Sveriges gräns mot Finland ett tre kilometer brett område utgöra kontrollzon. Enligt överenskommelserna kan vardera staten i samråd med den andra staten bestämma att även annat område skall utgöra kontrollzon. Det sägs vidare att sådan kontrollzon kan omfatta landsvägssträcka, järnvägssträcka med ett eller flera stationsområden, flygplats, farled eller hamnområde. I överenskommelserna åtar sig staterna att låta sina tjänstemän inom kontrollzoner på resp. stats territorium utöva sådan tulltjänst som omfattas av gränstullsamarbetet.

I lagen finns bestämmelser om gränstullsamarbete. Även i lagen innefattas tullkontroll och tullklarering i begreppet gränstullsamarbete.

Enligt 6 § åligger det svensk tullpersonal att utöva tulltjänst som omfattas av gränstullsamarbete.

I 8 och 9 §§ finns föreskrifter om vad som gäller om en svensk tulltjänsteman under utövning av tulltjänst för annan stat gör sig skyldig till myndighetsmissbruk, mutbrott, brott mot tystnadsplikt eller någon tjänsteförseelse eller åstadkommer skada.

● *De ändringar som behövs*

Kommittén konstaterar att tullkontroll ingår i kustbevakningens uppgifter och att sådan kontroll kan komma att utövas inom kontrollzon som omfattar farled. Kommittén föreslår därför att även tjänsteman vid kustbevakningen nämns i 6, 8 och 9 §§. Generaltullstyrelsen avstyrker förslaget eftersom några farleder inte har förklarats utgöra kontrollzoner och det därför i praktiken inte är aktuellt för kustbevakningen att delta i gränstullsamarbetet.

Såsom lagens bestämmelser om svensk tullpersonal är utformade är de

för närvarande tillämpliga även på personalen vid tullverkets kustbevakning. Lagen anger ramen för det gränstullsarbete som regeringen kan träffa avtal om med annan stat. Det närmare innehållet i gränstullsarbetet bestäms i avtalen. Det är inte uteslutet att det framdeles kan bli aktuellt med gränstullsarbete också i farvatten vid våra gränser. Redan de nuvarande avtalen med Norge och Finland förutskickar för övrigt att överenskommelse kan träffas om att kontrollzonerna skall omfatta farleder. Med hänsyn till vad jag nu har anfört bör lagen vara tillämplig på kustbevakningen även efter den 1 juli 1988. I likhet med kommittén *föreslår* jag därför att också tjänsteman vid kustbevakningen nämns i 6, 8 och 9 §§.

Utlänningskontroll

5 Utlänningslagen (1980: 376)

I lagen anges på vilka villkor utlänningar får resa in och ut ur Sverige samt uppehålla sig och ha anställning här.

8 § innehåller bestämmelser om befogenhet för tulltjänstemän att undersöka bagageutrymmen etc., om inresekontroll sker under medverkan av tullmyndighet.

55 § innehåller föreskrifter som ger tulltjänsteman samma befogenheter som polisman att tillfälligt omhänderta utlänningar, i den mån utlänningskontroll sker under medverkan av tullmyndighet.

Enligt 1 kap. 20 § tjänstgöringsreglementet (TFS 1979: 19) för tullstaten ingår i tillämpliga delar bevakningsverksamhet enligt 1 kap. 19 § reglementet i kustbevakningens verksamhet. Enligt 19 § ingår utlänningskontroll i bevakningsverksamheten.

• De ändringar som behövs

Inresekontroll och utlänningskontroll kan ske under medverkan av kustbevakningen. Jag *föreslår* att detta kommer till uttryck i 8 och 55 §§ utlänningslagen.

Jakttillsyn

6 Jaktlagen (1987: 259)

Lagen innehåller bestämmelser om viltvården, rätten till jakt och jaktens bedrivande samt frågor som hänger samman därmed.

47 § innehåller föreskrifter om rätt för därtill förordnade jakttillsynsmän och därtill behöriga tjänstemän vid tullverkets kust- eller gränsbevakning att ta vilt och viss egendom i beslag.

• De ändringar som behövs

Jag *föreslår* att paragrafen ändras så att orden "tullverkets kust- eller gränsbevakning" byts ut mot "kustbevakningen och tullverkets gränsbevakning".

7 Lagen (1950:596) om rätt till fiske

Lagen avser rätten till fiske inom Sveriges sjöterritorium och svensk fiskezon samt, i särskilt angivna fall, svenskt havsfiske utanför fiskezonen.

37 § innehåller regler om befogenhet för tjänstemän vid tullverkets kustbevakning och fisketillsynsmän att ta redskap m. m. i beslag.

● *De ändringar som behövs*

Jag föreslår att benämningen "tullverkets kustbevakning" byts ut mot "kustbevakningen".

Tillsyn av efterlevnaden av föreskrifter om åtgärder mot vattenförorening*8 Lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg*

I lagen finns bestämmelser som syftar till att hindra eller begränsa utsläpp av farlig art från fartyg. Om olja c. d. kommer ut från fartyg kan förbud och föreläggande meddelas för att förebygga eller begränsa utsläppet. Sjöfartsverket har befogenhet att fatta sådana beslut. En särskild avgift (vattenföroreningsavgift) skall tas ut, om förbud mot utsläpp av olja har överträtts och utsläppet inte är obetydligt.

I 7 kap. 4–6 §§ finns bestämmelser om meddelande av förbud för fartyg att avgå eller att resa vidare. Den myndighet som har fattat ett sådant beslut skall enligt 7 kap. 10 § genast anmäla det för polis-, tull- och lotsmyndigheterna. Polismyndigheten skall, om det behövs, vidta åtgärder för att förhindra överträdelser av förbudet. Så länge beslutet gäller skall tull- och lotsmyndigheterna inställa de förrättningar för fartyget som ankommer på dem.

Enligt 8 kap. 5 § prövas frågor om vattenföroreningsavgift av tullverket.

Bestämmelserna i 8 kap. 6 § ger tullverket eller annan myndighet som regeringen utser rätt att meddela förbud eller föreläggande beträffande fartyg, om det skäligen kan antas att vattenföroreningsavgift skall tas ut. Åtgärderna skall gå ut på att säkra bevisning och kan innefatta förbud mot fartygets avgång eller vidare resa eller föreläggande att fartyget skall anlöpa viss hamn.

8 kap. 7 § handlar om tullverkets rätt att meddela förbud eller föreläggande för att säkerställa statens anspråk på påford vattenföroreningsavgift.

Enligt 8 kap. 10 § är fartygets befälhavare behörig att på parts vägnar ta emot underrättelse enligt 17 § förvaltningslagen (1986:223) i avgiftsärende hos tullverket. Han är också behörig att ta emot underrättelse om tullverkets beslut enligt 21 § förvaltningslagen och är behörig att överklaga beslutet.

I 9 kap. 1 § finns en föreskrift om skyldighet för annan myndighet än tullverket att genast underställa tullverket beslut som myndigheten fattat enligt 8 kap. 6 §.

9 kap. 3 § innehåller bestämmelser om hur tullverkets beslut om vattenföroreningsavgift och om förbud eller föreläggande enligt 8 kap. 6 eller 7 § får överklagas. Sådana beslut överklagas genom besvär hos den tingsrätt

som är sjörättsdomstol i den ort där den tullmyndighet som har meddelat det överklagade beslutet har sitt säte.

9 kap. 4 § innehåller föreskrifter om förbud mot överklagande av vissa beslut som tullverket fattar.

19 kap. 5 § fjärde stycket finns en bestämmelse om att allmän åklagare företräder staten i mål vid domstol rörande beslut av tullverket som har överklagats enligt 3 §.

9 kap. 6 § innehåller föreskrifter om verkställighet av tullverkets beslut.

● *De ändringar som behövs*

Enligt 8 kap. 3 § förordningen (1980: 789) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg meddelas beslut i frågor om vattenföroreningsavgift inom tullverket av chefen för generaltullstyrelsens bevakningsbyrå (gränschefen) eller av någon av cheferna för bevakningskontoren i Sundsvall, Stockholm, Malmö och Göteborg.

Underställning vid tullverket av beslut enligt 9 kap. 1 § lagen skall enligt 8 kap. 4 § första stycket nämnda förordning göras hos gränschefen.

Inom tullverket är det alltså kustbevakningen som sysslar med frågor om vattenföroreningsavgifter. Jag föreslår att detta kommer till uttryck i 8 kap. 5–7 och 10 §§ samt 9 kap. 1 och 4–6 §§ lagen.

I fråga om forumregeln i 9 kap. 3 § föreslår kommittén att orden "den tullmyndighet som har meddelat det överklagade beslutet" byts ut mot "den enhet vid kustbevakningen som har meddelat det överklagade beslutet". Generaltullstyrelsen anser att uttrycket "enhet vid kustbevakningen" för tanken till fartyg, bilar och flygplan och att det därför är bättre att i stället använda ordet "kustbevakningsmyndighet". Enligt styrelsen kan det ordet användas oavsett hur den nya myndighetens organisatoriska struktur utformas.

Beslut om vattenföroreningsavgift skall kunna fattas vid envar av kustbevakningens regionala ledningar och vid kustbevakningens centrala ledning. Eftersom kustbevakningen till skillnad mot tullverket skall bestå av en myndighet och inte olika myndigheter inom en verksorganisation, anser jag att det inte går att använda ordet "kustbevakningsmyndighet". Jag föreslår därför att paragrafen ändras i enlighet med kommitténs förslag.

Anmälan enligt 7 kap. 10 § görs till såväl kustbevakningen som andra delar av tullverket. Kommittén föreslår att kustbevakningen nämns bland de myndigheter som skall underrättas. Kommittén föreslår också att kustbevakningen skall få samma rätt som polisen att vidta åtgärder för att förhindra överträdelser av förbud mot fartygs avgång och vidare resa. Generaltullstyrelsen pekar på att detta är en ny befogenhet för kustbevakningen och att det därför inte är en redaktionell ändring. Styrelsen anser att förslaget inte bör genomföras för närvarande. Jag delar styrelsens uppfattning och föreslår att 7 kap. 10 § ändras endast på det sättet att kustbevakningen nämns bland de myndigheter som skall underrättas om ett meddelat förbud.

9 Räddningstjänstlagen (1986: 1102)

Lagen innehåller föreskrifter om kommunal och statlig räddningstjänst. Sjöräddningstjänsten är statlig och omfattar efterforskning och räddning av människor, som är eller kan befaras vara i sjönöd, och sjuktransporter från fartyg. Sjöräddningstjänsten omfattar också räddningsinsatser när olja eller andra skadliga ämnen har kommit ut i vattnet.

Enligt 27 § skall tullverkets kustbevakningsorganisation svara för räddningstjänsten, när olja eller andra skadliga ämnen har kommit ut i vattnet.

• Den ändring som behövs

Jag föreslår att orden "tullverkets kustbevakningsorganisation" byts ut mot "kustbevakningen".

Sjöfynd*10 Lagen (1918: 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd*

I lagen finns bestämmelser om vad den skall iaktta som bärgar sjöfynd och under vilka förutsättningar fyndet kan tillfalla honom.

1 § handlar om envars skyldighet att anmäla sjöfynd hos polismyndighet eller tulltjänsteman. Har tulltjänstemannen tagit emot en sådan anmälan skall han enligt paragrafen ofördröjligen underrätta polismyndigheten om denna.

7 § innehåller bestämmelser om intyg om fynds värde. Intyget kan utfärdas av polismyndighet eller av en tulltjänsteman som generaltullstyrelsen har bemyndigat att utfärda sådana intyg.

• De ändringar som behövs

Såväl kustbevakningen som andra delar av tullverket tar befattning med sjöfynd. Jag föreslår därför att kustbevakningens uppgifter i fråga om sjöfynd kommer till uttryck i lagen.

Fartygs registrering och identifiering*11 Sjölagen (1891: 35 s. 1)*

I lagen finns grundläggande bestämmelser om fartyg, fartygs registrering, sjöpanträtt, inskrivning, inteckning, sjöförklaring och särskild undersökningskommission.

Enligt 315 § är sjöfartsverket, tullverket och polismyndighet skyldiga att lämna biträde till undersökningskommission och till tingsrätt som håller sjöförklaring.

I 376 § finns föreskrifter som innebär att sjöfartsverket, tullverket och polismyndighet är skyldiga att lämna biträde åt registermyndighet när det gäller att vaka över efterlevnaden av föreskrifter om registrering och identifiering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och andel i sådan egendom. Myndigheterna har för detta ändamål tillträde till skepp.

Genom lagen infördes nya regler i fråga om registrering av skepp och inskrivning av rätt till skepp och hypotek i sådan egendom.

När inskrivning eller inteckning första gången söks i egendom, vilken såsom skepp har överförts från fartygsregistret eller fiskefartygsregister till skeppsregistret, skall enligt punkt 7 a övergångsbestämmelserna till lagen registermyndigheten pröva huruvida egendomens beskaffenhet av fartyg är otvetydigt utredd. I punkten finns också föreskrifter som gör det möjligt för registermyndigheten att låta göra viss utredning genom sjöfartsverkets eller tullverkets försorg.

13 Lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m. m.

Enligt lagen skall i båtregister föras varje svensk båt som används yrkesmässigt till befordran av gods eller passagerare, till hogsering eller bärgning, till fiske eller annan fångst eller till uthyrning till allmänheten och vars skrov har en största längd av minst sex meter. Även mindre passagearbåtar skall i vissa fall införas i båtregistret.

I 15 § åläggs sjöfartsverket, tullverket och polismyndighet att biträda registermyndigheten med att vaka över att bestämmelser i lag eller annan författning om båtregistrering och båtidentifiering efterlevs. De har för detta ändamål tillträde till båt.

● *De ändringar som behövs i lagarna under punkterna 11–13*

Tullverkets uppgifter och befogenheter i fråga om fartygs registrering och identifiering handhas och utövas av såväl kustbevakningen som andra delar av tullverket. Jag *föreslår* att kustbevakningens uppgifter och befogenheter anges i de lagrum som nämnts under punkterna 11–13 ovan.

14 Lagen (1987:773) om fritidsbåtsregister

Enligt lagen skall fritidsbåtar som drivs med segel eller motor och vars skrov har en största längd av minst fem meter registreras. Dessutom skall båtar som drivs med motor, vars effekt överstiger tio kilowatt registreras. Registret skall föras med hjälp av automatisk databehandling.

Bestämmelsen i 3 § ger polismyndighet, tullmyndighet, riksskatteverket, länskattemyndighet, lokal skattemyndighet och kronofogdemyndighet rätt till terminalåtkomst till fritidsbåtsregistret.

● *Den ändring som behövs*

I förarbetena till lagen anföras att fritidsbåtsregistret bl. a. har till ändamål att ge underlag för kontroll av ordning och säkerhet till sjöss och att det också bör kunna användas för utredningar rörande skatter, tullar och indrivning och att det därför har befunnits lämpligt att ge de angivna myndigheterna rätt till terminalåtkomst till fritidsbåtsregistret (prop. 1986/87: 121 s. 20). Jag *föreslår* att kustbevakningen läggs till uppräknningen av de myndigheter som har rätt till terminalåtkomst.

15 Fartygssäkerhetslagen (1988:49)

Lagen träder i kraft den 1 juli 1988 och ersätter lagen (1965:719) om säkerheten på fartyg. I lagen finns bestämmelser om certifikat, sjövärdighet, arbetsmiljö, passagerärfartyg, bemanning, tillsyn, förbud att använda fartyg eller utrustning och om skyddsverksamhet. Sjöfartsverket utövar tillsyn av fartyg och deras utrustning och drift enligt lagen och enligt föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen.

Enligt 10 kap. 11 § första stycket är polismyndigheter, tullmyndigheter, miljö- och hälsoskyddsnämnder samt läkare skyldiga att lämna tillsynsmyndigheterna det biträde och de upplysningar som de behöver för sin tillsyn. När en tullmyndighet medverkar vid tillsynen har tjänstemän vid tullverkets kustbevakning enligt andra stycket vissa närmare angivna befogenheter.

● De ändringar som behövs

Att kustbevakningen skall medverka vid tillsynen framgår av paragrafens andra stycke. Regeln om att tullmyndigheter skall biträda vid tillsynsverksamheten var en nyhet i 1965 års lag i förhållande till den tidigare gällande ordningen och var ett led i strävandena att göra tillsynsverksamheten effektivare. Av förarbetena framgår att det bl. a. gällde att utnyttja tullpersonalen för sådan tillsyn vid in- och utklareringar samt förrättningar ombord på fartygen (prop. 1965: 130 s. 79–84). Detta ger vid handen att även annan tullpersonal än kustbevakningspersonal omfattas av paragrafen.

Jag föreslår att kustbevakningen tas med i första stycket bland dem som är skyldiga att lämna biträde och upplysningar åt tillsynsmyndigheterna och att andra stycket utformas så att det avser kustbevakningen.

Medverkan i polisiär övervakning, m. m.*16 Lagen (1982:395) om tullverkets medverkan vid polisiär övervakning*

Lagen innehåller bestämmelser om rätt för tjänstemän vid tullverkets kustbevakning att utöva vissa polisiära befogenheter i samband med övervaknings- och tillsynsuppgifter till sjöss.

I § anger lagens tillämpningsområde dvs. när tullverket medverkar vid den polisiära övervakningen.

I 2 § talas om de befogenheter som tjänstemän vid tullverkets kustbevakning har då lagen tillämpas.

I 7 § finns föreskrifter om åklagares och polismyndighets rätt att anlita biträde av tullmyndighet vid förundersökning rörande vissa brott.

● De ändringar som behövs

Jag föreslår att ordet "tullverket" byts ut mot "kustbevakningen" i olika böjningsformer i rubriken till lagen och i 1 §, att benämningen "tullverkets kustbevakning" i 2 § byts ut mot "kustbevakningen" och att ordet "tullmyndighet" i 7 § byts ut mot "kustbevakningen".

I lagen finns bestämmelser om polisens uppgifter, befogenheter och organisation.

I 23 § första stycket första meningen finns en föreskrift som innebär att vissa bestämmelser i lagen om rätt att använda våld även gäller för tjänstemän vid tullverkets kustbevakning. I tredje stycket förekommer en erinran om att särskilda bestämmelser finns i fråga om befogenhet för tjänstemän vid tullverkets kustbevakning att tillämpa bestämmelserna i 13 § om ingripande för att upprätthålla allmän ordning m. m.

● *Den ändring som behövs*

Jag föreslår att benämningen "tullverkets kustbevakning" ändras till "kustbevakningen".

18 Vapenlagen (1973:1176)

Lagen innehåller föreskrifter om tillstånd att inneha vapen och ammunition.

32 § reglerar rätten för polisman, av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid domänverket, tullverket eller rennäringsenhet vid lantbruksnämnd att omhänderta vapen och därtill hörande ammunition.

Enligt 41 § har av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid domänverket, tullverket eller rennäringsavdelning vid lantbruksnämnd samma rätt som tillkommer polisman att ta viss egendom i beslag.

● *De ändringar som behövs*

Bestämmelserna om rätten för personal vid tullverket att ta vapen och annan egendom i beslag gäller såväl personalen vid kustbevakningen som annan personal vid tullverket. Jag föreslår att personalen vid kustbevakningen tas med i uppräknningen i dessa paragrafer av de personalkategorier som har befogenheter att omhänderta vapen och ammunition samt att ta egendom i beslag.

19 Sekretesslagen (1980:100)

Lagen innehåller bestämmelser om tystnadsplikt i det allmännas verksamhet och om förbud att lämna ut allmänna handlingar.

5 kap. 1 § innehåller föreskrifter om sekretess för uppgift som hänför sig till åklagarmyndighets, polismyndighets eller tullmyndighets verksamhet för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott. I paragrafen finns också föreskrifter om sekretess i annan verksamhet hos myndighet för att biträda åklagarmyndighet, polismyndighet eller tullmyndighet med att uppdaga, utreda eller beivra brott.

I 9 kap. 17 § finns bestämmelser om sekretess för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i åklagarmyndighets, polismyndighets eller tullmyndighets verksamhet för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott.

● *De ändringar som behövs*

Kustbevakningen har vissa uppgifter i fråga om brottsbekämpning. Detta följer av vad som sagts beträffande lagen (1960: 418) om straff för varusmuggling och av lagen (1982: 395) om tullverkets medverkan vid polisiär övervakning. Jag *föreslår* därför att även kustbevakningen nämns i de två nämnda paragraferna.

20 Förvaltningslagen (1986: 223)

Lagen innehåller bestämmelser om förvaltningsmyndigheternas handläggning av ärenden. Bestämmelserna tar sikte på normala ärenden och föreskriver rätt för parter att få del av uppgifter, skyldighet för myndigheterna att motivera sina beslut m. m.

I 32 § görs undantag för sådana föreskrifter såvitt gäller kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet och polis-, åklagar- och tullmyndigheternas brottsbekämpande verksamhet.

● *Den ändring som behövs*

Som framgått av det föregående bedriver även kustbevakningen brottsbekämpande verksamhet. Jag *föreslår* därför att paragrafen kompletteras på så sätt att även denna verksamhet nämns.

Gränsövervakning i krig

21 Lagen (1979: 1088) om gränsövervakningen i krig m. m.

Enligt 1 § skall övervakningen av samfärdsel över rikets gränser som ankommer på polis- och tullväsendet samt försvarsmakten samordnas på visst sätt, om riket kommer i krig.

Enligt 5 § hör tullpersonal till den personalkategori som kan tas ut för att fullgöra gränsövervakning. För tullverkets kustbevakning gäller enligt paragrafen särskilda föreskrifter.

De föreskrifter som hänvisningen avser finns i förordningen (1982: 314) om utnyttjande av tullverkets kustbevakning inom försvarsmakten. Enligt 1 § förordningen skall kustbevakningen under krigstillstånd ställas till försvarsmaktens förfogande för fullgörande av övervaknings-, transport- och andra uppgifter enligt närmare överenskommelse mellan chefen för marinen och generaltullstyrelsen. Regeringen kan föreskriva att detsamma skall gälla under beredskapstillstånd. I förarbetena till lagen om gränsövervakning i krig hänvisades särskilt till att kustbevakningen i allmänhet kommer att stå till försvarsmaktens förfogande vid de tillfällen då lagen är avsedd att tillämpas (prop. 1978/79: 215 s. 25).

● *De ändringar som behövs*

Kommittén anför att även kustbevakningen har till uppgift att övervaka samfärdseln över rikets gränser. Kommittén *föreslår* därför att detta kommer till uttryck i 1 §. Kommittén konstaterar vidare att kustbevakningens personal inte tas ut enligt lagen om gränsövervakning i krig för att fullgöra

gränsövervakning. Kommittén föreslår därför att 5 § ändras endast på det sättet att orden "tullverkets kustbevakning" byts ut mot "kustbevakningen".

Prop. 1987/88: 142

Generaltullstyrelsen ifrågasätter om de föreslagna ändringarna behövs. Eftersom kustbevakningens verksamhet i krig regleras i förordningen (1982:314) om utnyttjande av tullverkets kustbevakning inom försvarsmakten anser styrelsen att kustbevakningen inte berörs av lagen. Därför behövs, enligt styrelsen, endast den ändringen göras att sista meningen i 5 § tas bort.

Det är riktigt att kustbevakningens medverkan i gränsövervakningen inte direkt grundar sig på lagen utan på den nämnda förordningen. Kustbevakningen berörs emellertid på ett annat sätt. Det som enligt lagen skall samordnas är den övervakning av samfärdseln över rikets gränser som i fredstid ankommer på polisen, tullväsendet och försvarsmakten. Det innebär att även sådan övervakning av samfärdseln över rikets gränser som ankommer på kustbevakningen skall vara föremål för samordningen. I likhet med kommittén föreslår jag att detta kommer till uttryck i paragrafen. I konsekvens härmed föreslår jag också att 5 § ändras i enlighet med kommitténs förslag.

4 Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har det inom försvarsdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i tullagen (1987: 1065).
2. lag om ändring i lagen (1960: 418) om straff för varusmuggling.
3. lag om ändring i lagen (1960: 419) om förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker.
4. lag om ändring i lagen (1959: 590) om gränstullsamarbete med annan stat.
5. lag om ändring i utlänningslagen (1980: 376).
6. lag om ändring i jaktlagen (1987: 259).
7. lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske.
8. lag om ändring i lagen (1980: 424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg.
9. lag om ändring i räddningstjänstlagen (1986: 1102).
10. lag om ändring i lagen (1918: 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd.
11. lag om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1).
12. lag om ändring i lagen (1973: 1064) om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1).
13. lag om ändring i lagen (1979: 377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m. m.,
14. lag om ändring i lagen (1987: 773) om fritidsbåtsregister.
15. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988: 49).
16. lag om ändring i lagen (1982: 395) om tullverkets medverkan vid polisiär övervakning.

- 17. lag om ändring i polislagen (1984: 387),
  - 18. lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176),
  - 19. lag om ändring i sekretesslagen (1980: 100),
  - 20. lag om ändring i förvaltningslagen (1986: 223),
  - 21. lag om ändring i lagen (1979: 1088) om gränsövervakningen i krig
- m. m.

Jag har samrått med

- chefen för justitiedepartementet i fråga om 10, 11, 12, 17, 18, 19 och 20,
- chefen för kommunikationsdepartementet i fråga om 8, 13 och 15,
- chefen för finansdepartementet i fråga om 1, 2, 3, 4 och 16,
- chefen för jordbruksdepartementet i fråga om 7,
- statsrådet Lönnqvist i fråga om 6 och 14,
- statsrådet G. Andersson i fråga om 5.

5 Lagrådets hörande

Lagförslagen innebär inte några sakliga ändringar utan är endast av redaktionell natur. Lagstiftningsåtgärderna är därför av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

6 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att anta lagförslagen (avsnitt 4),

dels att anta förslagen till lokalisering av kustbevakningens centrala och regionala ledning.

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

